

תנ"ך

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו שבע שאלות.
עליך לענות על ארבע שאלות. $100 = 25 \times 4$ נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. בסס את דבריך על הכתוב.
- הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

ענה על ארבע מן השאלות 1-7 (לכל שאלה – 25 נקודות).

1. קרא **בראשית**, פרק ל"ח, פסוקים ו'-ל'.

א. קרא את הקטע שלפניך מפירושו של ספורנו לפסוק כ"ה.

"**היא מוצאת והיא שלחה**" – שלא נפל ליבה מהשתדל לזכות את עצמה [...] כי היה ליבה כלב הארי".

(1) ספורנו מדמה בפירושו את הלב של תמר ללב של ארי. הסבר מדוע. (3 נקודות)

(2) הבא מפסוקים ו'-ל' שתי דוגמאות נוספות הממחישות דימוי זה, והסבר כל אחת מן הדוגמאות.

(6 נקודות)

ב. (1) קרא פסוקים ו'-י"א ופסוק י"ד.

על פי פסוקים אלה, ציין מעשה ראוי לגנאי שעשה יהודה ומעשה ראוי לְשִׁבַּח שעשה יהודה. הסבר את דבריך.

(10 נקודות)

(2) הבא מפסוקים י"ב-ל' מעשה נוסף ראוי לְשִׁבַּח שעשה יהודה. נמק מדוע מעשה זה ראוי לשבח.

(6 נקודות)

2. קרא במדבר, פרק י"ב.

א וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהַ עַל-אַדֹּת הָאִשָּׁה הַכֹּשִׁית אֲשֶׁר
 ב לָקַח כִּי-אִשָּׁה כֹּשִׁית לָקַח: וַיֹּאמְרוּ הָרַק אֶךְ-בְּמִשְׁהַ דְּבַר ה' ה'
 ג הֲלֹא גִסְ-בָּנֵינוּ דְּבַר וַיִּשְׁמַע ה' ה': וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנָו מְאֹד מְכַל
 ד הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה: וַיֹּאמֶר ה' ה'
 ה פְּתָאֵם אֶל-מִשָּׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-מִרְיָם צֵאוּ שְׁלֹשְׁתֵּכֶם אֶל-
 ו אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשָׁתָם: וַיֵּרֶד ה' בַּעֲמֹד עָנָן וַיַּעֲמֹד
 ז פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם: וַיֹּאמֶר שְׁמַעוּ-
 ח נָא דְבַרִּי אֲסִי-הִיָּה נְבִיאֲכֶם ה' בְּמִרְאָה אֱלֹהֵי אֶתְוַדַּע בַּחֲלוֹם
 ט אֲדַבֵּר-בּוֹ: לֹא-כֵן עֲבַדִּי מִשָּׁה בְּכָל-בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא: פֶּה
 י אֶל-פֶּה אֲדַבֵּר-בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בַחֲדִידַת וּתְמִנַת ה' יָבִיט
 יא וּמִדּוֹעַ לֹא יֵרָאֶת לְדָבָר בְּעַבְדִּי בְּמִשָּׁה: וַיַּחֲרֹאֲף ה' בָּס
 יב וַיִּלֶּךְ: וַהֲעֵנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מִצְרַעַת כְּשֶׁלֶג
 יג וַיִּפֹּן אֶהֱרֹן אֶל-מִרְיָם וְהִנֵּה מִצְרַעַת: וַיֹּאמֶר אֶהֱרֹן אֶל-
 יד מִשָּׁה בִּי אֲדֹנִי אֵל-נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חֲטָאת אֲשֶׁר נִוְאלְנוּ וְאֲשֶׁר
 טו חֲטָאנוּ: אֵל-נָא תְהִי כַמֶּת אֲשֶׁר בָּצַאתוּ מִדָּחַם אֲמֹו וַיֹּאכַל
 טז חֲצִי בָשָׂרוֹ: וַיִּצַּעַק מִשָּׁה אֶל-ה' לֵאמֹר אֵל נָא רַפָּא נָא
 לָהּ:
 יז וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מִשָּׁה וְאַבְיָה יָרַק יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכְלֹם
 יח שְׁבַעַת יָמִים תִּסָּגֵר שְׁבַעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחֵר תֵּאָסֶף:
 יט וְהַסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שְׁבַעַת יָמִים וְהָעַם לֹא נִסָּע
 כ עד הַסָּגֵר מִרְיָם: וְאַחֵר נִסְעוּ הָעָם מִחֲצֹרֹת וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר
 פָּאָרָן:

א. קרא את דברי חז"ל שלפניך.

"אמר רבי חנניא: אין הנגעים באים אלא על לשון הרע. אמרו חכמים: תדע לך שהנגעים באים על לשון הרע, הרי שמרים הצדקת, על ידי שדיברה לשון הרע במשה אחיה, קרבו בה הנגעים. רבי יהודה אמר: [...] סימן לכל בעלי לשון הרע".

(דברים רבה, ו', ח'-ט')

(1) על פי **במדבר**, פרק י"ב שלפניך, מה היו הדברים שדיברה מרים ונחשבים לשון הרע, ומה היה העונש שקיבלה על דברים אלה? (6 נקודות)

(2) על פי המדרש, מהו הלקח המוסרי שאפשר ללמוד מן הסיפור על מרים והעונש? (6 נקודות)

ב. קרא את פסוק ב' שלפניך.

כיצד דברי מרים ואהרן בפסוק זה יכולים לערער את המעמד של משה כמנהיג? הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (6 נקודות)

(2) יש הטוענים כי דברי ה' בפסוקים ו'-ח' מטרתם לבסס את המעמד של משה כמנהיג. הבא מן הכתוב ראיה

אחת לטענה זו והסבר אותה. (7 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

3. קרא יהושע, פרק ב', פסוקים א-ט"ז ופסוקים כ"ג-כ"ד.

יהושע, פרק ב', פסוקים א'-ט"ז

א וישלח יהושע בן־נון מן־השָׂטִיִּים שְׁנַיִם אַנְשִׁים מִרְגְּלִים חָרָשׁ
לֵאמֹר לכוּ ראוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וְיִלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה
ב זֶנֶה וּשְׂמָה רַחֵב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה: וַיֹּאמֶר לַמֶּלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר
הִנֵּה אַנְשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלֵּילָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחֲפֹד אֶת־הָאָרֶץ:
ג וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רַחֵב לֵאמֹר הֲוָצִיֵּא הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים
ד אֵלַיךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבִיתְךָ כִּי לַחֲפֹד אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ: וְתִקַּח
הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וְתַצְפֵּנוּ וְתֹאמַר בֶּן בָּאוּ אֵלַי
ה הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאִיֵּן הֵמָּה: וַיְהִי הַשָּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֲשֶׁךְ
וְהָאֲנָשִׁים יֵצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָּה הִלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מֵהָר
ו אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁיָגוּם: וְהִיא הֶעֱלֵתָם הִגָּה וְתִטְמַנְם בַּפֶּשֶׁתִּי
ז הָעֵץ הָעֲרֻכּוֹת לֹהַ עַל־הַגֹּג: וְהָאֲנָשִׁים רִדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ
הַיַּרְדֵּן עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשָּׁעַר סָגְרוּ אַחֲרָי כַּאֲשֶׁר יֵצְאוּ
ח הַרְדָּפִים אַחֲרֵיהֶם: וְהֵמָּה טָרַם יִשְׁכַּבּוּן וְהִיא עֲלָתָה עֲלֵיהֶם
ט עַל־הַגֹּג: וְתֹאמַר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן ה' לָכֶם
אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נִפְלָה אִימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נִמְגֹּז כָּל־יֹשְׁבֵי
י הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם: כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ ה' אֶת־מִי
יִסְסוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתָם לִשְׁנֵי מַלְכֵי
הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בָּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וְלָעֹזַג אֲשֶׁר הִחְרַמְתָּם
יא אוֹתָם: וְנִשְׁמַע וַיִּמָּס לְבָבָנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ
מִפְּנֵיכֶם כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מַמְעַל וְעַל־
יב הָאָרֶץ מִתַּחַת: וְעַתָּה הִשְׁבַּעְנוּ־נָא לִי בְּה' כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם
חֶסֶד וְעָשִׂיתֶם גַּם־אֵתֶם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וְנִתַּתֶּם לִי אוֹת
יג אֱמֶת: וְהִחַיְתֶּם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אָחִי וְאֶת־אֲחֹתִי
יד וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמוֹת: וַיֹּאמְרוּ
לָהּ הָאֲנָשִׁים נִפְשָׁנוּ תַּחְתִּיכֶם לָמוּת אִם לֹא תִגִּידוּ אֶת־
דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת־ה' לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד
טו וְאֱמֶת: וְתוֹרְדָם בַּחֲבֵל בְּעַד הַחֲלוֹן כִּי בֵּיתָה בְּקִיר הַחוּמָּה
טז וּבְחוּמָה הִיא יוֹשֶׁבֶת: וְתֹאמַר לָהֶם הִהֲרָה לָכוּ פָּן־יִפְגְּעוּ
בָּכֶם הַרְדָּפִים וְנִחַבְתֶּם שָׂמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הַרְדָּפִים
וְאַחֲרֵי תִלְכוּ לְדַרְכְּכֶם:

(שים לב: הקטע הבא וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

יהושע, פרק ב', פסוקים כ"ג-כ"ד

וַיָּשְׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים

בג

וַיֵּרְדּוּ מִהָהָר וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נֹון וַיִּסְפְּרוּ-

כד לוֹ אֵת כָּל-הַמִּצְאוֹת אֲוֹתָם: וַיֹּאמְרוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ כִּי-נָתַן

ה' בְּיָדֵנוּ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ וְגַם-נִמְגֹו כָּל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ

מִפְּנֵינוּ:

א. (1) נראה כי רחב הבינה היטב את המצב החדש שנוצר עם כניסת בני ישראל לארץ כנען וניצלה שעת כושר

שנפלה לידיה. הוכח קביעה זו על פי הכתוב. (6 נקודות)

(2) לדברי חז"ל רחב "נתגיירה" (מגילה, י"ד, ע"ב).

בסס דעה זו על הכתוב ביהושע, פרק ב', פסוקים א'-ט"ז שלפניך. הסבר את דבריך. (7 נקודות)

ב. יש הטוענים שהתושייה של רחב, הבאה לידי ביטוי בקטעים שלפניך, מעמידה באור נלעג את דמויות הגברים.

הבא מן הקטעים שתי ראיות המבססות טענה זו, ראיה אחת בנוגע למרגלים וראיה אחרת בנוגע ליהושע, והסבר

כיצד כל ראיה מלעיגה את דמויות הגברים. (12 נקודות)

4. קרא שמואל ב, פרק ט"ו, פסוקים א'-ל"א.

א ויהי מאחרי כן
 ב ויעש לו אבשלום מרכבה וססים וחמשים איש רצים לפניו:
 ג והשנים אבשלום ועמד עליה דרך השער והיה כל-האיש
 ד אשר-יהיה לו ריב לבוא אל-המלך למשפט ויקרא אבשלום
 ה אליו ויאמר אי-מוזה עיר אתה ויאמר מאחד שבטי-ישראל
 ויבא אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונכחים
 ושמע אין-לך מאת המלך: ויאמר אבשלום מירשמי שפט
 בארץ ועלי יבוא כל-איש אשר-יהיה לו ריב-ומשפט
 ויהצדקתיו: והיה בקרב-איש להשתחות לו ושלח את-ידו
 ויחזיק לו ונשק לו: ויעש אבשלום כדבר הזה לכל-
 ישראל אשר-יבאו למשפט אל-המלך ויגנב אבשלום את-
 ז לב אנשי ישראל: והיה מקץ ארבעים שנה
 ויאמר אבשלום אל-המלך אלכה נא ואשלם את-נדרי
 ח אשר-נדרתי ל־ה' בחברון: כי-נדר נדר עבדך בשבתי
 ט בגשור בארם לאמר אם-ישיב ישיבני ה' ירושלם
 י ועבדתי את-ה': ויאמר לו המלך לך בשלום ויקם וילך
 יא חברונה: וישלח אבשלום מרגלים בכל-שבטי
 יב ישראל לאמר כשמעכם את-קול השפך ואמרתם מלך
 יג אבשלום בחברון: ואת-אבשלום הלכו מאתים איש
 יד מירושלם קראים והלכים לתמס ולא ידעו כל-דבר: וישלח
 יא אבשלום את-אחיתפל הגילני יועץ דוד מעירו מגלה בזבחו
 יב את-הזבחים והיה הקשר אמץ והעם הולך ורב את-
 יג אבשלום: ויבא המגיד אל-דוד לאמר היה לב-איש ישראל
 יד אחרי אבשלום: ויאמר דוד לכל-עבדיו אשר-אתו בירושלם
 טו קומו ונברחה כי לא-תהיה לנו פליטה מפני אבשלם מהרו
 טז ללכת פן-ימהר והשגנו והדיח עלינו את-הרעה והבה העיר
 טז לפי-חרב: ויאמרו עבדי-המלך אל-המלך ככל אשר-יבחר
 טז אדני המלך הנה עבדיך: ויצא המלך וכל-ביתו ברגליו ויעזב
 יז המלך את עשר נשים פלגשים לשמור הבית: ויצא המלך וכל-
 יח העם ברגליו ויעמדו בית המרחק: וכל-עבדיו עברים על-ידו
 וכל-הפרתי וכל-הפלתי וכל-הגתים שש-מאות איש אשר-
 באו ברגלו מגת עברים על-פני המלך:

ישוב

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־אֶתִי הִגֵּתִי לְמַה תֵּלֵךְ גַּם־אֶתָּה אֶתְּנֵנִי שׁוֹב וְשׁוֹב
עַם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְרִי אֶתָּה וְגַם־גִּלְיָה אֶתָּה לְמִקְוֶמֶךָ: תִּמְוֹל
בּוֹאֲךָ וְהִיִּס אֲנוּעַךְ עֲמֻנָּה לִלְכַת וְאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר־אֲנִי הוֹלֵךְ
שׁוֹב וְהִשָּׁב אֶת־אֲחִיךָ עִמָּךְ חֶסֶד וְאַמֶּת: וַיַּעַן אֶתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמֶר חִי־הָיָה וְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם בְּמִקְוֶם אֲשֶׁר יִהְיֶה־
שֵׁם וְאֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶסְלַמּוֹת אֶסְלַחִים כִּי־שֵׁם יִהְיֶה עֲבֹדְךָ:
וַיֹּאמֶר דּוֹד אֶל־אֶתִי לֵךְ וְעֵבֶד וַיַּעֲבֹד אֶתִי הִגֵּתִי וְכָל־אֲנָשָׁיו
וְכָל־הַטָּף אֲשֶׁר אִתּוֹ: וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל־הָעַם
עֹבְרִים וְהַמֶּלֶךְ עֹבֵר בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל־הָעַם עֹבְרִים עַל־פְּנֵי דֶרֶךְ
אֶת־הַמַּדְבָּר: וְהָיָה גַם־צִדּוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ נְשָׂאִים אֶת־
אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים וַיֵּצְקוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיַּעַל אֲבִיתֶר
עֲדָתָם כָּל־הָעַם לַעֲבֹד מִן־הָעִיר: וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לַצִּדּוֹק הִשָּׁב אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר אֶסְאֲמִיעָא
חֵן בְּעֵינַי הָיָה וְהִשָּׁבְנִי וְהִרָאֲנִי אִתּוֹ וְאֶת־גִּוְהוֹ: וְאִם
כֹּה יֹאמֶר לֹא חִפְצָתִי בְךָ הִנֵּנִי יַעֲשֶׂה־לִּי כָאֲשֶׁר טוֹב
בְּעֵינָיו: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִדּוֹק הִכֵּהן הָרוּאָה
אֶתָּה שְׁבֵה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאֲחִימֵעַץ בֶּנְךָ וַיְהִינֶתֶן בֶּן־אֲבִיתֶר
שְׁנֵי בָנִים אֶתְכֶם: רֹא וְאֲנִי מִתְמַהֲמָה בַּעֲבֹדוֹת הַמַּדְבָּר
עַד בּוֹא דָבָר מֵעַמְכֶם לְהַגִּיד לִי: וַיֵּשֶׁב צִדּוֹק וְאֲבִיתֶר אֶת־
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלַם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וְדוֹד עֲלָה בְּמַעֲלֵה הַיִּיתִים
עֲלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לֹא חָפוּי וְהוּא הֵלֵךְ יַחַף וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־
אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עֲלָה וּבְכָה: וְדוֹד הִגִּיד לֵאמֹר
אֲחִיתֶּפֶל בְּקִשְׁרִים עַם־אֲבִשְׁלוֹם וַיֹּאמֶר דּוֹד סָפֵל־נָא אֶת־
עֲצַת אֲחִיתֶּפֶל הָיָה:

א. "וַיִּגְנֹב אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב אֲנָשִׁי יִשְׂרָאֵל" (פסוק ו').

(1) על פי פסוקים א'-ה', הסבר כיצד רכש אֲבִשְׁלוֹם את לֵב הָעַם. בסס את דְּבָרִיךְ עַל שְׁתֵּי דוּגְמָאוֹת וְהַסְבֵּר

כָּל אַחַת מֵהֶן. (6 נְקוּדוֹת)

(2) הַסְבֵּר מֵהִי תִכּוֹנַת הָאוֹפִי שֶׁל הָעַם הַמִּשְׁתַּמֶּמֶת מִן הַנֶּאֱמָר בַּפְּסוּק ו'. (6 נְקוּדוֹת)

ב. קרא פסוקים י"ג-ל'.

(1) הַשִּׁיחָה שֶׁל דּוֹד עִם אֶתִּי הִגֵּתִי מִדְּגִישָׁה אֶת הַנִּיגוּד בֵּין אֶתִּי לֵאֲבִשְׁלוֹם.

הַסְבֵּר קִבְעִיָּה זֶה וּבִסָּס אוֹתָה עַל הַכְּתוּב. (7 נְקוּדוֹת)

(2) הַהִשְׁפָּלָה שֶׁל דּוֹד בָּאָה לִידֵי בִיטוּי בְּתִיאוֹר הַבְּרִיחָה שְׁלו מִירוּשָׁלַם.

הַדְגֵם קִבְעִיָּה זֶה בְּאַמְצָעוֹת שְׁתֵּי רֵאוֹת מִפְּסוּקִים אֱלֹהִים, וְהַסְבֵּר כָּל רֵאוֹה. (6 נְקוּדוֹת)

ויהי

א

רַעַב בִּימֵי דָוִד שְׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת־
פָּנָי ה' וַיֹּאמֶר ה' אֶל־שָׂאוּל וְאֶל־בֵּית

הַדְּמִים עַל אֲשֶׁר־הִמִּית אֶת־הַגִּבְעֹנִים: וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ
לַגִּבְעֹנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה כִּי

אִם־מִיֵּתֵר הָאֲמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם וַיִּבְקֹשׁ שָׂאוּל
לְהַכֹּתָם בְּקִנְאָתוֹ לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיהוָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־

הַגִּבְעֹנִים מָה אַעֲשֶׂה לָכֶם וּבְמָה אֲכַפֵּר וּבְרַכּוּ אֶת־נַחֲלַת
ה': וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לִי כֶסֶף וְזָהָב עִם־שָׂאוּל וְעִם־

בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהַמִּית בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מִה־אַתֶּם
אֹמְרִים אַעֲשֶׂה לָכֶם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הַאִישׁ אֲשֶׁר כָּלָנוּ

וְאֲשֶׁר דִּמְיָה־לָנוּ נִשְׁמְדָנוּ מִהֲתִיצֵב בְּכָל־גִּבְלֵי יִשְׂרָאֵל: יִנָּתֶן־
לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבְּנֵי וְהוֹקְעָנוּם לְה' בַּגִּבְעָת שָׂאוּל בַּחִיר

ה': וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֶּן: וַיַּחְמַל הַמֶּלֶךְ עַל־
מַפִּיבִשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׂאוּל עַל־שִׁבְעָת ה': אֲשֶׁר בִּינָתָם

בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׂאוּל: וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בָנֵי
רַעְפָּה בַת־אִיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׂאוּל אֶת־אֲרַמְנִי וְאֶת־

מַפְבִּשֶׁת וְאֶת־חַמִּשֶׁת בָּנֵי מִיכָל בַת־שָׂאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה
לְעֹדְרִיאֵל בֶּן־בְּרוּזִי הַמַּחֲלָתִי: וַיָּתֶנּם בְּיַד הַגִּבְעֹנִים וַיִּקְיָעֵם

בַּהָר לִפְנֵי ה': וַיִּפְּלוּ שִׁבְעָתִים יָחַד וְהֵם הָמָּתוּ בִּימֵי קִצְוִר
בְּרֹאשֵׁינָם תַּחֲלַת קִצְוִר שְׁעָרִים: וַתִּקַּח רַעְפָּה בַת־אִיָּה אֶת־

הַשֶּׁקֶט וַתִּטְהֹר לָהּ אֶל־הַצֹּרֹר מִתַּחֲלַת קִצְוִר עַד נִתְּךְ־מִים
עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־נִתְּנָה עוֹף־הַשָּׁמַיִם לִנְוָח עֲלֵיהֶם יוֹמָם

וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לַיְלָה: וַיַּגֵּד לְדָוִד אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה רַעְפָּה
בַת־אִיָּה פִּלְגֵּשׁ שָׂאוּל: וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח אֶת־עַצְמוֹת שָׂאוּל

וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בָּנוּ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבִישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר
גָּנְבוּ אֹתָם מִדָּחַב בֵּית־שֹׁן אֲשֶׁר תָּלוּם שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים

בְּיוֹם הַכּוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת־שָׂאוּל בַּגִּלְבָּעַ: וַיַּעַל מִשָּׁם אֶת־
עַצְמוֹת שָׂאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בָּנוּ וַיֹּאסְפוּ אֶת־עַצְמוֹת

הַמוֹקְעִים: וַיִּקְבְּרוּ אֶת־עַצְמוֹת־שָׂאוּל וַיהוֹנָתָן בָּנוּ בָּאָרֶץ
בְּנִימָן בְּצִלְעַ בְּקִבְרֵי קִישׁ אֲבִיו וַיַּעֲשׂוּ כָל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ
וַיַּעֲתֵר אֱלֹהִים לָאָרֶץ אַחֲרֵי־כֵן:

לָנוּ

יָתֵן

שִׁבְעָתָם
וְהֵמָּה
בַּתַּחֲלַת

תְּלָאוֹם שְׁמוֹה
פְּלִשְׁתִּים

א. המעשים של רצפה בת איה מעוררים אהדה בקורא.

הבא מפסוק י' בקטע שלפניך שתי דוגמאות למעשים שיכולים לעורר את אהדת הקורא כלפיה, והסבר כל דוגמה.
(10 נקודות)

ב. (1) בתגובה של דוד על הפעולות של רצפה בת איה בא לידי ביטוי ניצחון היחיד על הממסד.

הסבר קביעה זו ובסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

(2) היציאה של היחיד נגד הממסד מקבלת חיזוק והצדקה בקטע שלפניך.

בסס קביעה זו על הנאמר בחלק השני של פסוק י"ד, והסבר את דבריך. (7 נקודות)

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּרְס הָיָה
לְנִבּוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי אֲשֶׁר בִּיזְדְּעָאֵל אֵצֶל הַיֵּכָל אַחֲאָב מֶלֶךְ
שְׁמֶרֹון: וַיְדַבֵּר אַחֲאָב אֶל-נְבוֹת וְלֵאמֹר וַתִּנְהַלֵּי אֶת-כֶּרֶמֶךָ
וַיְהִי-לִי לְגִן-יֵדֶק כִּי הוּא קְרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי וַתִּנְהַל לְךָ תַּחְתָּיו
כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְנֶה-לְךָ כֶּסֶף מַחִיר זֶה:
וַיֹּאמֶר נְבוֹת אֶל-אַחֲאָב חֲלִילָה לִּי מִיָּהּ מִתַּתִּי אֶת-נַחֲלַת
אֲבוֹתַי לְךָ: וַיָּבֹא אַחֲאָב אֶל-בֵּיתוֹ סָר וְזָעַף עַל-הַדְּבָר אֲשֶׁר-
דִּבֶּר אֵלָיו נְבוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי וַיֹּאמֶר לֹא-אַתָּן לְךָ אֶת-נַחֲלַת
אֲבוֹתַי וַיִּשְׁכַּב עַל-מִטָּתוֹ וַיִּסַּב אֶת-פָּנָיו וְלֹא-אָכַל לֶחֶם:
וַתָּבֹא אֵלָיו אִיזָבֵל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו מִהֲזֶה רֹוּחַךָ סָרָה
וַאֲיִנְךָ אָכַל לֶחֶם: וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי-אֲדַבֵּר אֶל-נְבוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי
וְאֹמַר לוֹ תִּנְהַלֵּי אֶת-כֶּרֶמֶךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם-חֲפֵץ אַתָּה אֶתְנֶה-
לְךָ כֶּרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא-אַתָּן לְךָ אֶת-כֶּרֶמִּי: וַתֹּאמֶר אֵלָיו
אִיזָבֵל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עָתָה תַעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל-יִשְׂרָאֵל קוּם
אָכַל-לֶחֶם וַיִּטֵּב לְבָבךָ אֲנִי אַתָּן לְךָ אֶת-כֶּרֶם נְבוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי:
וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם אַחֲאָב וַתַּחֲתֶם בַּחֲתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים
אֶל-הַזִּקְנִים וְאֶל-הַחֲדָדִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִּים אֶת-נְבוֹת:
וַתִּכְתֹּב בְּסְפָרִים לֵאמֹר קְרָאוּ-צוֹם וְהָשִׁיבוּ אֶת-נְבוֹת בְּרֹאשׁ
הָעָם: וְהוֹשִׁיבוּ שָׁנִים אַנְשִׁים בְּנֵי-בְלִיעֵל נֶגְדוֹ וַיַּעֲדָהּ לֵאמֹר
יֵא בִרְכַת אֱלֹהִים וּמֶלֶךְ וְהוֹצִיָּאָהוּ וּסְקֻלָּהוּ וּיְמָת: וַיַּעֲשׂוּ אַנְשֵׁי
עִירוֹ הַזִּקְנִים וְהַחֲדָדִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִּים בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שְׁלַחָה
אֵלֶיהֶם אִיזָבֵל כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בְּסְפָרִים אֲשֶׁר שְׁלַחָה אֵלֶיהֶם:
קְרָאוּ צוֹם וְהָשִׁיבוּ אֶת-נְבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים
בְּנֵי-בְלִיעֵל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדוֹ וַיַּעֲדָהּ אַנְשֵׁי הַבְּלִיעֵל אֶת-נְבוֹת נֶגְדֵי
הָעָם לֵאמֹר בֶּרֶךְ נְבוֹת אֱלֹהִים וּמֶלֶךְ וַיַּצֵּאָהּ מִחוּץ לָעִיר
וַיִּסְקֻלָּהּ בִּאֲבָנִים וּיְמָת: וַיִּשְׁלַחוּ אֶל-אִיזָבֵל לֵאמֹר סְקֵל נְבוֹת
וּיְמָת: וַיְהִי כְשֶׁמַּע אִיזָבֵל כִּי-סְקֵל נְבוֹת וּיְמָת וַתֹּאמֶר אִיזָבֵל
אֶל-אַחֲאָב קוּם רִשׁ אֶת-כֶּרֶם וְנְבוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי אֲשֶׁר מֵאֵן
לְתַת-לְךָ בְּכֶסֶף כִּי אֵין נְבוֹת חַי כִּי-יְמָת: וַיְהִי כְשֶׁמַּע אַחֲאָב
כִּי מֵת נְבוֹת וַיִּקֶם אַחֲאָב לָרְדֹת אֶל-כֶּרֶם נְבוֹת הַיִּזְדְּעָאִלִּי
לְרִשְׁתּוֹ:

(שים לב: המשך הקטע והשאלות בעמוד הבא.)

וַיְהִי דְבַר-הָאֱלֹהִים אֶל-אַלְיָהוּ הַתְּשֻׁבִי
 לֵאמֹר: קוּם יְדָ לְקִרְאָת אַחֲאָב מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בִּשְׁמִרוֹן
 הִנֵּה בְכֶרֶם נְבוֹת אֲשֶׁר-יֵרֵד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ: וּדְבַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר
 כֹּה אָמַר ה': הֲרִצְחָת וְגַם-יִרְשָׁת וּדְבַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה
 אָמַר ה': בְּמָקוֹם אֲשֶׁר לָקְחוּ הַפְּלָבִים אֶת-דָּם נְבוֹת יִלְקֹוּ
 הַפְּלָבִים אֶת-דַּמְךָ גַּם-אַתָּה: וַיֹּאמֶר אַחֲאָב אֶל-אַלְיָהוּ
 הַמִּצְאָתָנִי אֵיבִי וַיֹּאמֶר מִצְאָתִי יַעַן הִתְמַכְרְךָ לַעֲשׂוֹת הָרַע
 בְּעֵינַי ה':

א. קרא פסוקים ד'-י"ט שלפניך.

(1) הבא מן הקטע שני רמזים המעידים שאחאב לא ידע על התחבולות שזממה איזבל כדי להשיג את הכתר,

והסבר אותם. (6 נקודות)

(2) הבא מן הקטע שני רמזים המעידים שאחאב היה שותף לתחבולות של איזבל, והסבר אותם. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים י"ז-כ'.

(1) דברי אליהו לאחאב אינם משאירים ספק מיהו האשם בפרשה. הסבר קביעה זו ובסס אותה על הכתוב.

(6 נקודות)

(2) הסבר כיצד אפשר ללמוד מדברי אחאב לאליהו כי גם הוא יודע מיהו האשם בפרשה.

(7 נקודות)

7. קרא מלכים א, פרק כ"ב, פסוקים ו'-ז' ופסוקים י"ב-כ"ג.

מלכים א, פרק כ"ב, פסוקים ו'-ז'

וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַאֵלֶךְ עַל־דְּמוֹת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אִם־אֶחָדֹל
וַיֹּאמְרוּ עֲלֶיהָ וַיִּתֵּן אֹדְנִי בֵּיד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הֲאִין פֶּה
נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרָשָׁה מֵאֵתוֹ:

מלכים א, פרק כ"ב, פסוקים י"ב-כ"ג

וְכָל־הַנְּבִיאִים נִבְּאִים כִּן לֵאמֹר
עֲלֶיהָ דְּמוֹת גִּלְעָד וְהִצִּלָּח וְנָתַן הַיְיָ בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וְהַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר־הָלַךְ לִקְרֹא מִיִּכְיָהוּ דָּבַר אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דְבַרִּי
הַנְּבִיאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־הַמֶּלֶךְ יִהְיֶה־נָּא דְבַרְיֶךָ כְּדָבָר אֶחָד
מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טוֹב: וַיֹּאמֶר מִיִּכְיָהוּ חִי־הַיְיָ כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֹאמֶר
הַיְיָ אֵלַי אֲתוֹ אֲדַבֵּר: וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו
מִיִּכְיָהוּ הַנֶּלֶךְ אֶל־דְּמוֹת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אִם־נִחְדָּל וַיֹּאמֶר
אֵלָיו עֲלֶיהָ וְהִצִּלָּח וְנָתַן הַיְיָ בְּיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ
עַד־כַּמָּה פַעֲמִים אֲנִי מִשְׁבִּיעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תִדְבֹר אֵלַי רַק־
אֶמֶת בִּשְׁם־הַיְיָ: וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נִפְצָיִם אֶל־
הַהָרִים כְּצֹאֵן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר הַיְיָ לֹא־אֲדֹנִים
לְאֵלֶיהָ יִשׁוּבוּ אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־
יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אִמַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא־יִתְּנָבֵא עָלַי טוֹב כִּי אִסְדַּע:
וַיֹּאמֶר לָכֵן שָׁמַע דְּבַר־הַיְיָ רֵאִיתִי אֶת־הַיְיָ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּאוֹ
וְכָל־צִבְאָה הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִיָּמִינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ: וַיֹּאמֶר הַיְיָ
מִי יִפְתָּה אֶת־אֲחָאֵב וַיַּעַל וַיַּפֵּל בְּדְמוֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר זֶה בִּכְהָ
וְזֶה אִמֹר בְּכָה: וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לִפְנֵי הַיְיָ וַיֹּאמֶר אֲנִי
אֶפְתְּנוּ וַיֹּאמֶר הַיְיָ אֵלָיו בְּמָה: וַיֹּאמֶר אֵצֶא וְהִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר
בְּפִי כָל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּה וְגַם־תֹּכֵל צֹא וְעֲשֵׂה־כֵן: וְעַתָּה
הִנֵּה נָתַן הַיְיָ רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶיהָ וְהַיְיָ דְּבַר
עָלֶיךָ רֹעֶה:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

- א. (1) קרא פסוקים ו'-ז' שלפניך. מדוע שאל יהושפט מלך יהודה את מלך ישראל "האין פה נביא לה' עוד ונדרשה מאתו"? (6 נקודות)
- (2) קרא גם שמות, פרק כ"ג, פסוק ב': "לא תהיה אחרי רבים... להטות". כיצד הכתוב בפסוק זה משמות יכול להסביר את הסיבה לשאלה זו של יהושפט? (6 נקודות)
- ב. קרא פסוקים י"ב-כ"ג שלפניך.
- (1) לפי פסוקים אלה, מדוע מיכיהו מנבא בניגוד לנבואות של הנביאים האחרים? הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (6 נקודות)
- (2) לפי פסוקים אלה, האם ארבע מאות הנביאים הם נביאי אמת או נביאי שקר? נמק את דבריך. (7 נקודות)

בהצלחה!